

Sławomir Pułkownik,
Prezes Oddziału SAP w Toruniu

Sprawozdanie merytoryczne
Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Toruniu
za okres kadencji 2012-2017

Zarząd Oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Toruniu kadencji 2007-2012 w składzie: Sławomir Pułkownik – prezes, Marlena Jabłońska – wiceprezes, Hanna Suszczyńska – skarbnik, Robert Górski – sekretarz, Igor Makacewicz – członek zarządu, został wybrany podczas zebrania sprawozdawczo-wyborczego 28 czerwca 2012 roku. Prace oddziału pod kierunkiem ustępującego zarządu koncentrowały się przede wszystkim na organizacji zebrań, połączonych z wystąpieniami zaproszonych gości, spotkań wyjazdowych, współorganizacji konferencji naukowych, przeprowadzeniu kolejnych edycji konkursu na najlepszą pracę dyplomową z zakresu archiwistyki i zarządzania dokumentacją.

W okresie sprawozdawczym zorganizowanych zostało 14 zebrań członków oddziału. Trzydzieści z nich odbyło się w siedzibie Archiwum Państwowego w Toruniu, 1 (sprawozdawczo-wyborcze) w siedzibie Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Wszystkie zebrania połączone były z wystąpieniami zaproszonych gości, a tematyka wystąpień dotyczyła kwestii udostępniania materiałów archiwalnych w archiwach państwowych (wystąpienie Roberta Górskiego z Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, 19.10.2012), historii regionalnej (wystąpienie dr Katarzyny Pękackiej-Falkowskiej i dr. Bartosza Drzewieckiego przedstawiające historię Parku Cegielnia i Lasku Cegielnia, 24.05.2013), działalności Archiwum Wojskowego w Toruniu (wystąpienie Aleksandry Burezyk, 19.05.2014), czy też terminologii archiwistycznej (wystąpienie Roberta Górskiego, 28.04.2016). Podczas zebrań referenci przedstawiali także relacje z wyjazdów do archiwów zagranicznych (wystąpienie Roberta Górskiego, 13.03.2015) oraz instytucji polonijnych (wystąpienie Janusza Bonczkowskiego i Artura Nogaja, 28.04.2016).

Niepisana tradycją były organizowane pod koniec każdego roku spotkania wigilijne, organizowane wspólnie z Archiwum Państwowym w Toruniu. Zebrania te miały charakter wyjątkowy. Ogłaszano wówczas wyniki konkursu na najlepszą pracę dyplomową z zakresu archiwistyki i zarządzania dokumentacją.

Toruński Oddział SAP w latach 2013-2014 zorganizował dwa spotkania wyjazdowe. Dwudziestego ósmego września 2013 r. członkowie Oddziału SAP w Toruniu wraz z kolegami i koleżankami z Bydgoszczy i Gdańska spotkali się w Grudziądzu. Część pierwszą wycieczki

zorganizowano w Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu dzięki uprzejmości Dyrektora Muzeum – Pani Małgorzacie Kurzyńskiej. Wygłoszone zostały trzy referaty:

- Mariusz Żebrowski, kustosz w Dziale Historii w Muzeum, opierając się na reprodukcjach materiałów archiwalnych przedstawił zebrany dzieje twierdzy grudziądzkiej, której zwiedzanie zaplanowano na koniec dnia.

- Dawid Schoenwald, kierownik Działu Historii, w niezwykle barwny sposób przekazał najważniejsze fakty z dziejów Grudziądza.

- Andrzej Kondej, archiwista zakładowy w Sądzie Rejonowym w Grudziądzu, przedstawił główne problemy z jakimi zmierzyć się musi w codziennej pracy. Wystąpienie wywołało wśród uczestników wycieczki szeroką dyskusję. Poruszono zagadnienia związane z zarządzaniem dokumentacją, a także jej porządkowaniem w archiwum zakładowym i wreszcie przekazywaniem do archiwum państwowego. Dyskusja pokazała, iż słuszne okazało się ukierunkowanie Zarządu Oddziału w Toruniu na potrzeby archiwistów zakładowych, w szczególności rozwój systemu poradnictwa, a także umożliwienie wypowiedzenia się na forum publicznym.

W drugiej części uczestnicy mieli okazję zobaczyć wystawę stałą w Muzeum, a także zwiedzić Stare Miasto i wreszcie główny cel wycieczki - grudziądzką Cytadelę, której dzieje w profesjonalny sposób przedstawili przewodnicy z Wojskowego Stowarzyszenia Kulturalno-Edukacyjnego „RAWELIN” w Grudziądzu. Spotkanie zakończono wspólnym obiadem zorganizowanym w murach Cytadeli.

W dniach 6-7 września 2014 r. Oddział zorganizował wspólnie z Oddziałem SAP w Bydgoszczy wycieczkę do Brodnicy i Górzna. Zaproszono również zainteresowanych z Oddziału SAP w Gdańsku. Spotkanie było okazją do wymiany poglądów i doświadczeń, dyskusji nad zagadnieniami z zakresu archiwistyki. W wyjeździe uczestniczyło 25 osób. Pierwszym punktem wyjazdu była wizyta w Urzędzie Miasta, gdzie pan Krzysztof Ziółkowski, archiwista zakładowy UM w Brodnicy, wygłosił referat poświęcony funkcjonowaniu archiwum zakładowego Urzędu Miasta. Kolejnym punktem wyjazdu było zwiedzanie Brodnicy. Tego samego dnia uczestnicy udali się do Górzna, gdzie po zakwaterowaniu i posiłku przedstawione zostały kolejne referaty.

Pierwszy z nich wygłosił Eugeniusz Borodij, dyrektor Archiwum Państwowego w Bydgoszczy, omawiając zmiany w kwalifikacji dokumentacji. Kolejny referat, wygłoszony przez Bolesława Rassalskiego, dotyczył zagadnienia digitalizacji zasobu Archiwum Państwowego w Bydgoszczy.

W 2013 r. toruński Oddział SAP w sposób szczególny wspierał inicjatywy Studenckiego Koła Naukowego Archiwistów. Prezes Oddziału objął patronat honorowy nad XV Ogólnopolskim Zjazdem Studentów Archiwistyki organizowanym w dniach 10-12 kwietnia 2013 r., przyznając zarazem symboliczną kwotę na cele organizacyjne.

Toruński Oddział, wspólnie z Instytutem Historii i Archiwistyki UMK oraz Instytutem Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i Archiwum Państwowym w Toruniu, konferencję naukową pt. „Archiwa przejściowe i zbiorcze w Polsce”, która odbyła się 22 maja 2015 r. w Collegium Humanisticum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tematyka spotkania oscylowała wokół zagadnień teoretycznych i praktycznych związanych z funkcjonowaniem archiwów zbiorczych i przejściowych. Adresowana była ona w szczególności do pracowników naukowych, archiwistów praktyków, jak i przedstawicieli podmiotów komercyjnych świadczących usługi na zasadach outsourcingu. Konferencja związana była również z przygotowywaną przez dr Dorotę Drzewiecką z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz dr Marlenę Jabłońską z UMK, członkiń toruńskiego Oddziału SAP, publikacją poświęconą archiwom przejściowym i zbiorczym. Wśród prelegentów znaleźli się przede wszystkim osoby pracujące w archiwach zbiorczych i przejściowych, ale także pracownicy naukowci. Wygłoszono xxx referatów poruszających m.in. problemy outsourcingu archiwalnego, miejsca archiwów przejściowych w strategii kształtowania zasobu archiwalnego. Uczestnicy konferencji mieli również okazję poznać doświadczenia pracowników archiwów przejściowych i zbiorczych, np. archiwum Starostwa Powiatowego w Toruniu, Banku PKO w Łodzi, Banku Spółdzielczego w Kościanie, czy archiwum zewnętrznego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Ponadto, zainteresowanie wzbudziła prezentacja programu ArchSys (KOM-PRO), narzędzia do zarządzania Archiwum.

W okresie sprawozdawczym udało się przeprowadzić cztery edycje konkursu na najlepszą pracę dyplomową z zakresu archiwistyki i zarządzania dokumentacją (21.12.2012, 13.12.2013, 17.12.2014, 20.12.2016). Uhonorowanych zostało łącznie 17 laureatów, a ich nazwiska oraz tytuły nagrodzonych prac publikowane są na stronie internetowej oddziału, pod adresem www.saptorun.cba.pl.

Oddział SAP w Toruniu prowadził także doradztwo w sprawach zawodowych archiwistów zakładowych w ramach pomocy koleżeńskiej, a także za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Sprawy administracyjne w okresie sprawozdawczym toczyły się wokół dwóch podstawowych zagadnień. Pierwsze z nich to sprawy członkowskie. W latach 2016-2017 została przeprowadzona kontrola płatności składek członkowskich oraz stopień

zaangażowania członków w życie oddziału. Zarząd rozesłał zgodnie ze Statutem SAP monity do osób, które zalegają z płatnościami co najmniej dwa lata. Na mocy uchwały Zarządu Oddziału z dnia 21 czerwca 2017 r. z listy członków, z powodu zalegania ze składkami przez okres dłuższy niż jeden rok, po uprzednim pisemnym napomnieniu, zostało skreślonych 16 osób. Aktualnie oddział SAP liczy 84 członków.

Członkowie SAP Oddział w Toruniu – delegaci na VI Powszechny Zjazd Delegatów SAP we Wrocławiu w 2012 r. – dr hab. Robert Degen, dr hab. Wiesław Nowosad, dr hab. Waldemar Chorążyczewski, Beata Herdzin, Sławomir Pułkownik i Robert Górski, uczestniczyli w dniach 17-18 września 2015 r. w obradach Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Warszawie. Zjazd poświęcony był obchodom jubileuszu 50-lecia SAP. Pierwszego dnia Zjazdu grono członków SAP zostało uhonorowanych odznaczeniami państwowymi, resortowymi oraz wyróżnieniami regionalnymi. Wśród nich byli członkowie toruńskiego Oddziału: Beata Herdzin, która otrzymała Złoty Krzyż Zasługi, oraz Waldemar Chorążyczewski- Srebrny Krzyż Zasługi. Odznaką „Za Zasługi dla Archiwistyki” odznaczona została prof. dr hab. Wiesława Kwiatkowska, natomiast prof. dr hab. Jarosław Poraziński wyróżniony został przyznaniem przez Adama Struzika, Marszałka Województwa Mazowieckiego, dyplomem uznania za wieloletnią pracę na rzecz SAP, przekładającą się również na rozwój Mazowsza. Prezes Stowarzyszenia Archiwistów Polskich wręczył przyznane uchwałą Zarządu Głównego odznaki „Za Zasługi dla Stowarzyszenia Archiwistów Polskich” prof. dr hab. Jarosławowi Porazińskiemu. Odznaki te otrzymali również prof. dr hab. Andrzej Tomczak, prof. dr hab. Halina Robótka i dr Karola Ciesielska, którzy odebrali je z rąk Prezesa podczas drugiego zebrania członków zorganizowanego przez toruński Oddział SAP w dniu 18 grudnia w siedzibie Archiwum Państwowego. Podczas spotkania o charakterze wigilijnym.

Aktywność członków oddziału widoczna jest podczas zebrań, choć problemem jest wciąż niska frekwencja, ale także w publikacjach. Najczęściej członkowie oddziału publikowali na łamach Archiwisty Polskiego. W trakcie kadencji 2012-2017 publikowało w nim 19 osób: Ilona Rolik, Agnieszka Zasada, Piotr Bewicz, Katarzyna Peplowska, Hadrian Ciechanowski, Marlena Jabłońska, Jarosław Poraziński, Agnieszka Rosa, Waldemar Chorążyczewski, Wiesława Kwiatkowska, Dorota Drzewiecka, Krzysztof Kopiński, Janusz Tandecki, Wanda Roman, Piotr Bewicz, Monika Cołbecka, Bożena Kierzkowska, Marcin Smoczyński i Magdalena Wiśniewska-Drewniak. Robert Górski opracował tekst poświęconego dziejom toruńskiego Oddziału SAP, który opublikowany został

w wydawnictwie jubileuszowym „Pięćdziesięciolecie Stowarzyszenia Archiwistów Polskich 1965-2015”.

Ponadto członkowie oddziału działają w strukturze Zarządu Głównego (Waldemar Chorążyczewski jest członkiem Zarządu Głównego), a także w Sekcji Edukacji Archiwalnej (Alicja Kulecka jest jej przewodniczącą, Wiesława Kwiatkowska – wiceprzewodniczącą, Agnieszka Rosa jest członkiem Zarządu).

Stojąc w przededniu XV Krajowego Zjazdu Delegatów SAP oraz VII Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich warto podkreślić wkład toruńskich archiwistów w organizację i przebieg zjazdów w 2012 roku we Wrocławiu. Już w pracach Komitetu Naukowo-Programowego Zjazdu Archiwistów Polskich udział wzięło trzech naszych członków: Jarosław Poraziński, Waldemar Chorążyczewski oraz Wiesława Kwiatkowska. Toruńscy archiwiści brali aktywny udział w obradach sekcji oraz panelu dyskusyjnego wygłaszając łącznie dziewięć referatów.

XIV Krajowy Zjazd Delegatów SAP również był dla naszych członków szczególny. W zjeździe tym udział wzięło sześciu przedstawicieli: Waldemar Chorążyczewski, Robert Degen, Sławomir Pułkownik, Wiesław Nowosad, Beata Herdżin i Robert Górski

Podsumowując minione pięćdziesięciolecie można powiedzieć, iż stopień aktywności oddziału jako całości był zadowalający. Niepokojący jest jednak spadek frekwencji podczas zebrań i spadek zaangażowania członków w prace oddziału. Poprawa tego stanu rzeczy powinna być zatem priorytetem dla nowych władz.